

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Lagstiftning och finansiering som gäller TUVA-utbildningen

Undervisnings- och kulturministeriets
webbseminarium 28.4.2021

Piritta Sirvio, regeringsråd
Undervisnings- och kulturministeriet

 Oppivelvollisuuden
laajentaminen

Reformens ikraftträdande

- Lag om utbildning som handleder för examensutbildning (1215/2020)
- Utbildning som handleder för examensutbildning från och med 1.8.2022
- Kombinerar
 - påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen
 - utbildning som förbereder för gymnasieutbildning (LUVA)
 - utbildning som handleder för yrkesutbildning (VALMA)
- Anordnandet av de utbildningar som nämns ovan upphör 31.7.2022

Vad är läget?

- RP om ändringarna i finansieringen på remiss i maj
 - lämnas till riksdagen under höstsessionens början
 - ändringarna träder i kraft för finansieringen för finansåret 2020
- Ansökan om tillstånd för anordnande börjar i maj/juni
- Utbildningens grunder under beredning vid Utbildningsstyrelsen
- Beredning av ändringarna i den gemensamma ansökan
 - förordningarna skickas på remiss i maj

Målen med TUVÅ-utbildningen (2 §)

- Ger den studerande färdigheter att söka till gymnasieutbildning eller yrkesinriktad examensutbildning
- Orienterar den studerande i utarbetandet av en plan för fortsatta studier och arbetsliv
- Stärker den studerandes förutsättningar att slutföra gymnasieutbildningens lärokurs och avlägga studentexamen efter den eller att avlägga yrkesinriktad examen.

Tillstånd att ordna utbildning (3–6 §)

- Anordnande av TUVA-utbildning förutsätter tillstånd att anordna utbildningen
 - heltäckande nätverk av anordnare av TUVA-utbildning
- Övergångsbestämmelser 28 §
 - VALMA-anordnare direkt med stöd av det nuvarande tillståndet för anordnande
 - även anordnare som har fått till uppgift att ordna krävande särskilt stöd
 - anordnare av påbyggnadsundervisning efter den grundläggande utbildningen fram till 31.7.2025 -> efter detta ska de ansöka om tillstånd för anordnande
- Kommunerna frivilligt utan tillstånd för anordnande

Bildandet av TUVVA-nätverket

- UKM har lagstadgad skyldighet att med tillstånd för anordnande säkerställa att TUVVA-utbildning är tillräckligt tillgänglig nationellt och regionalt
- Nätverket bildas av utbildningsanordnare som fått tillstånd för anordnande
 - VALMA-anordnare (med stöd av övergångsbestämmelsen) bildar nätverkets stomme
 - privata anordnare som fått tillstånd att ordna påbyggnadsutbildning efter den grundläggande utbildningen, övergångsbestämmelse fram till 31.7.2025 -> efter detta kan de gå med i nätverket av anordnare genom att ansöka om tillstånd för anordnande
 - Eventuella nya sökande av tillstånd (anordnare av gymnasieutbildning, andra nya anordnare)
- Kommunernas möjlighet att frivilligt anordna kompletterar tillståndsnätverket

Tillräcklig regional tillgänglighet

- I samband med beslut om beviljande av tillstånd ska undervisnings- och kulturministeriet säkerställa en tillräcklig nationell och regional tillgång till utbildning som handleder för examensutbildning.
- Utbildningsanordnaren är skyldig att ordna utbildning i enlighet med utbildningsbehovet och inom det verksamhetsområde som bestäms i tillståndet att ordna utbildning.
- En anordnare som fått tillstånd för anordnande är skyldig att ta emot läropliktiga som avses i 15 § i läropliktslagen.
 - dessutom kan läropliktiga hänvisas till TUVU-utbildning som deras "egen" boendekommun frivilligt ordnar

Anordnande med stöd av tillstånd för anordnande

- I tillståndet för anordnande föreskrivs i anslutning till vilken utbildningsform tillståndet att anordna handledande utbildning beviljas (om flera tillstånd)
- Utbildningsanordnaren kan anordna TUVVA-utbildning endast inom ramen för ett tillstånd för anordnande (och ett finansieringssystem)
 - VALMA-anordnare med stöd av övergångsbestämmelsen
 - anordnare av påbyggnadsutbildning med stöd av övergångsbestämmelsen
 - nya instanser som ansöker om tillstånd, t.ex. anordnare av gymnasieutbildning

Kommunens ställning som anordnare av TUVA-utbildning

- Kan vara VALMA-anordnare
- Kan ansöka om ett nytt tillstånd att anordna TUVA-utbildning som anordnare av yrkesutbildning eller gymnasieutbildning
- Kan anordna frivilligt utan tillstånd för anordnande

Hur genomförs utbildningen i området under övergångsskedet

- **Viktigt med planering i områdena**
- **Samarbetsmodeller mellan anordnarna**
 - T.ex. en huvudansvarig anordnare, samarbetspartner grundläggande utbildning/gymnasie-/yrkesutbildning
- Skyldig att anordna utbildning i sitt verksamhetsområde efter behov
 - anordnare av yrkesutbildning har ofta ett vidsträckt verksamhetsområde
 - anordnare av gymnasieutbildning/grundläggande utbildning: kommunnivå
- Vart hänvisas de läropliktiga?
 - anordnare i tillståndsnätverket
 - till utbildning som den aktuella boendekommunen anordnar frivilligt

Samarbete och anskaffning av utbildning (7 §)

- Utbildningsanordnaren ska vid genomförandet av utbildningen samarbeta med anordnare av grundläggande utbildning, anordnare av gymnasieutbildning och yrkesutbildning och andra utbildningsanordnare samt med offentliga aktörer och privata sammanslutningar och stiftelser som bedriver ungdomsarbete och som behövs för ordnandet av utbildningen samt med arbets- och näringslivet.
- Utbildningsanordnaren kan komplettera den utbildning som den ordnar genom att skaffa i denna lag avsedd utbildning av kommunen, av en sådan anordnare av grundläggande utbildning som avses i 7 eller 8 § i lagen om grundläggande utbildning eller av en anordnare av yrkesutbildning eller gymnasieutbildning, av någon annan offentlig aktör eller av någon annan privat sammanslutning eller stiftelse. Bedömning av kunnandet inom en utbildningsdel kan dock endast inhämtas av en undervisningsanordnare eller utbildningsanordnare som enligt lag har rätt att utföra bedömning av kunnandet inom den utbildningen i fråga.
- Utbildningsanordnaren svarar för att den utbildning som den skaffat ordnas i enlighet med denna lag.

Förutsättningar för antagning som studerande

(8 §)

- Som studerande kan antas en sökande som har slutfört den grundläggande utbildningens lärokurs eller motsvarande tidigare lärokurs.
 - Som studerande kan av grundad anledning också antas en studerande som inte har slutfört den lärokurs som avses ovan, om utbildningsanordnaren anser att sökanden annars har tillräckliga förutsättningar att klara studierna.
- En förutsättning för att bli antagen som studerande är dessutom att sökanden inte har avlagt en examen eller genomfört handledande eller förberedande utbildning efter den grundläggande utbildningen.
- En sökande kan dock antas som studerande till en utbildning som handleder för examensutbildning trots att sökanden har avlagt en examen eller genomfört en utbildning som avses ovan, om
 - det av särskilda skäl är motiverat att personen genomför en sådan utbildning för att förvärva färdigheter för fortsatta studier
 - eller om det är fråga om en i 15 § i läropliktslagen avsedd läropliktig som anvisats studieplats hos utbildningsanordnaren.

Att söka till utbildning samt ansökningsförfaranden (9 §)

- Var och en har rätt att fritt ansöka om att få genomföra en sådan utbildning som avses i denna lag.
- Vid antagning av studerande ska jämlika urvalsgrunder tillämpas. Utbildningsanordnaren beslutar om de urvalsgrunder som ska tillämpas vid antagning av studerande och om inträdes- och lämplighetsprov.
- Vid antagning av studerande till utbildning som handleder för examensutbildning kan riksomfattande ansökningsförfaranden användas (gemensam ansökan). Närmare bestämmelser om riksomfattande ansökningsförfaranden utfärdas genom förordning av statsrådet.
- Utbildningsanordnaren beslutar om kontinuerlig ansökan och därtill hörande ansökningstider och ansökningsförfaranden när det gäller fördelning av studieplatser som inte fördelas med riksomfattande ansökningsförfaranden.

Utbildningens omfattning och uppbyggnad (11 §)

- Omfattningen av den utbildning som handleder för examensutbildning är 38 veckor.
- Tiden för genomförande av utbildning som handleder för examensutbildning är högst ett år. Utbildningsanordnaren kan bevilja den studerande extra tid för slutförande av studierna på grund av sjukdom, skada eller av någon annan särskild orsak.

Utbildningsgrunder (12 §)

- Utbildningsstyrelsen bestämmer utbildningsgrunderna för den utbildning som handleder för examensutbildning.
 - I utbildningsgrunderna anges målen för utbildningsdelarna, utbildningsdelarnas centrala innehåll och bedömningen av dem samt de uppgifter som ska antecknas i den personliga studieplanen.
- Utbildningsgrunderna ska utarbetas så att den studerande under den handledande utbildningen har möjlighet
 - att genomföra studier som hör till gymnasiets lärokurs och avlägga delar av yrkesinriktade grundexamina och delområden som ingår i examensdelarna,
 - höja vitsorden i avgångsbetyget för den grundläggande utbildningen och
 - stärka sina kunskaper i finska eller svenska.

Plan för genomförandet av utbildningen (12 § 3 mom)

- Utbildningsanordnaren beslutar om utbildningens innehåll i enlighet med utbildningsgrunderna för den utbildning som handleder för examensutbildning.
- Utbildningsanordnaren ska utarbeta en plan för genomförandet av utbildningen.
- I planen bestäms det om genomförandet av undervisningen, handledningen och det särskilda stödet, om utbildningsdelarna som erbjuds de studerande samt om noggrannare mål för och innehåll i undervisningen.

Den studerandes individuella val (13 §)

- Den studerande avlägger utifrån de utbildningsdelar som ingår i utbildningsgrunderna en helhet som motsvarar den studerandes individuella mål och kunskapsbehov.
 - en ettårig eller kortare helhet av utbildning
 - ”omfattningen” av utbildningens delar fastställs individuellt i PSP/PUK
- Utbildningsanordnaren ansvarar för att den studerande har möjlighet till individuella val.
 - utbildningsanordnaren ska vid behov erbjuda den studerande möjlighet att genomföra de delar som ingår i utbildningsgrunderna i samarbete med andra aktörer
- Utbildningen ska ordnas så att den studerande kan söka till examensinriktad utbildning under den handledande utbildningen, om han eller hon har uppnått tillräckliga färdigheter för övergången till examensinriktad utbildning.
 - även övergångarna från examensinriktad utbildning till TUVÅ-utbildning

Personlig studieplan (14 §)

- Utbildningsanordnaren utarbetar för den studerande som inleder utbildningen en personlig studieplan, i vilken antecknas
 - den individuella uppläggningsen av studierna och studieframstegen
 - en plan för fortsatta studier
 - uppgifter om undervisningen, handledningen och stödet till den studerande.
- Planen uppdateras vid behov när studierna framskrider.
- Utarbetas i samarbete med den studerande
 - en lärare eller en studiehandledare som utbildningsanordnaren utser och vid behov någon annan företrädare för utbildningsanordnaren.
 - Den studerandes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för den studerande ska ha möjlighet att delta
- Den som anordnar yrkesutbildning iakttar föreskrifterna om PUK i lagen om yrkesutbildning (e-PUK).

Andra bestämmelser

- 15 § Respons på utvecklingen av kunnandet och bedömning av kunnandet
- 16 § Betyg och intyg
- 17 § Studierätt
 - bl.a. grunder för tillfälligt avbrytande
- 18 § När en studerande anses ha avgått
- 19 § Rätt till undervisning och handledning
 - rätt att få undervisning och handledning i genomsnitt 22 timmar per vecka
- 20 § Den studerandes skyldigheter

Rätt till särskilt stöd (21 §)

- En studerande har rätt till särskilt stöd om han eller hon på grund av inlärningssvårigheter, funktionsnedsättning eller sjukdom eller av någon annan orsak behöver långvarigt eller regelbundet särskilt stöd i sitt lärande och sina studier för att nå målen i utbildningsgrunderna. Med särskilt stöd avses planerligt pedagogiskt stöd enligt den studerandes mål och färdigheter samt särskilda undervisnings- och studiearrangemang. Målet för särskilt stöd är att den studerande ska nå det kunnande som ingår i utbildningsgrunderna.

Rätt till särskilt stöd, undantag

- När en studerande genomför studier som hör till gymnasieutbildningens lärokurs enligt gymnasielagen, tillämpas vad som i gymnasielagen föreskrivs om en studerandes rätt att få stöd för lärandet.
 - rätten till stöd är "mer begränsad", motsvarande åtgärder för stöd i lärandet som vid gymnasiestudier i övrigt
- När en studerande avlägger examensdelar enligt lagen om yrkesutbildning tillämpas vad som i lagen om yrkesutbildning föreskrivs om anpassning av bedömningen av kunnandet.
 - dvs. möjlighet att anpassa bedömningen av kunnandet
- På en studerandes rätt till **krävande särskilt stöd** tillämpas bestämmelserna i lagen om yrkesutbildning.

Beslut om särskilt stöd (22 §)

- Utbildningsanordnaren ska bedöma en studerandes behov av särskilt stöd när den studerande inleder sina studier och under studiernas gång om behov av sådant stöd uppstår.
- Om det för **en läropliktig som övergår från grundläggande utbildning** har fattats ett beslut om särskilt stöd enligt 17 § i lagen om grundläggande utbildning, ska utbildningsanordnaren utreda och bedöma den studerandes behov av särskilt stöd utifrån det beslut om särskilt stöd som fattats under den grundläggande utbildningen.
- Beslut om särskilt stöd till en studerande fattas av utbildningsanordnaren. Den studerande och dennes vårdnadshavare eller någon annan laglig företrädare för den studerande ska höras innan beslut fattas.
- Utbildningsanordnaren ska i den studerandes personliga studieplan föra in uppgift om innehållet i det särskilda stöd och den handledning som erbjuds den studerande.

Studiesociala förmåner för studerande som får särskilt stöd (23 §)

- Anordnare av grundläggande utbildning: rätt till sådana studiesociala förmåner för elever med funktionsnedsättning och andra elever som får särskilt stöd som anges i 31 § 1 mom. i lagen om grundläggande utbildning.
 - de tolknings- och biträdestjänster som deltagandet i undervisningen förutsätter, övriga undervisningstjänster, särskilda hjälpmedel
- Anordnare av yrkesutbildning: den studerande har rätt till sådana studiesociala förmåner för studerande som får särskilt stöd som anges i 101 § i lagen om yrkesutbildning
 - rätt till de biträdestjänster och särskilda hjälpmedel som studierna förutsätter
- Anordnare av gymnasieutbildning: med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp
- FPA:s tolktjänster
- Transporter i alla situationer med stöd av lagen om service och stöd på grund av handikapp

Avgiftsfri undervisning (24 §)

- Undervisningen och handledningen är avgiftsfria för den studerande
 - urvals- eller lämplighetsproven är avgiftsfria för den sökande
 - bestämmelser om avgiftsfriheten för läropliktiga finns dessutom i läropliktslagen (läromaterial)
- Rätt till avgiftsfria måltider de dagar då den studerandes personliga studieplan förutsätter att den studerande är närvarande på en utbildningsplats som utbildningsanordnaren anvisar.
 - dessutom rätt till andra dagliga avgiftsfria måltider om utbildningen i enlighet med tillståndet att ordna utbildning ordnas i en läroanstalt med internatboende
- På ett internatboende tillämpas bestämmelserna i lagen om yrkesutbildning (103–104 §)
 - Boende på utbildningsanordnarens internat är avgiftsfritt.
 - Beviljande av och rätt till internatplats, läropliktiga har företräde

Tillämpning av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning (26 §)

- Vid ordnandet av utbildning tillämpas vad som i lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen eller lagen om yrkesutbildning för den berörda anordnarens del föreskrivs om
 - undervisningens offentlighet
 - försök
 - utvecklings-, handlednings- och stöduppgifter för specialundervisning eller särskilt stöd
 - elev- och studerandevård (rätten till studerandevårdstjänster i enlighet med lagen om elev- och studerandevård)
 - personal
 - samarbete med studerandenas vårdnadshavare
 - elev- och studerandekår
 - utvärdering av utbildningen (Karvi)
 - tillgången till uppgifter, sekretess och behandling av personuppgifter (även läropliktslagen)

Tillämpning av lagen om grundläggande utbildning, gymnasielagen och lagen om yrkesutbildning (26 §)

- Dessutom tillämpas vad som när det gäller utbildningsanordnaren i fråga föreskrivs om disciplin och därmed sammanhängande förfaranden i 36 och 36 a–36 g § i lagen om grundläggande utbildning, med undantag av bestämmelserna om kvarsittning, och i 40–48 § i gymnasielagen och 80, 85–93 och 115 § i lagen om yrkesutbildning samt vad som i nämnda lagar föreskrivs om sökande av ändring i ärenden som gäller disciplinära åtgärder.
- Om utbildningen ordnas av kommunen utan tillstånd att ordna utbildning, tillämpas i fråga om det som anges i detta moment vad som i lagen om grundläggande utbildning föreskrivs om saken.

Övergångsbestämmelser (28 och 29 §)

- Övergångsbestämmelser som gäller anordnandet (VALMA, påbyggnadsundervisning)
- **Obs. undantaget:** Anordnare av LUVA-utbildning har rätt att anordna LUVA-utbildning fram till 31.7.2023 om de inte ansöker om tillstånd för anordnande
 - för slutförandet av studierna av studerande som börjat före 31.7.2022
 - nya LUVA-studerande kan inte antas från och med 1.8.2022
- Övergångsbestämmelse som gäller de studerande
 - Om en studerande före 1.8.2022 har inlett studier inom påbyggnadsundervisning, utbildning som förbereder för gymnasieutbildning eller utbildning som handleder för yrkesutbildning övergår den studerande till att genomföra TUVA-utbildning vid nämnda tidpunkt.

Beredningen av ändringarna i bestämmelserna om finansieringen

- Finansieringssystemet i enlighet med de tidigare planerna -> inom ramen för de tre existerande separata finansieringssystemen
- Ett jämförelsepris beräknas, och de olika finansieringssystemens "enhetspriser" görs enhetliga inom ramen för det
- Det bör vara entydigt enligt vilken finansieringsform utbildning ordnas

Principerna för anordnande och finansiering

- Klara och tydliga regler, anordnaren anordnar endast "i enlighet med en enda utbildningsform"
 - den studerandes rättigheter
 - finansiering
- Utbildningen har i varje fall alltid samma innehåll (utbildningsgrunderna)
- Även finansieringens nivå ska vara enhetlig (så enhetlig som möjligt)
- Fysiskt kan utbildningen anordnas vid vilken läroanstalt som helst, t.ex. utbildning som finansieras från yrkesutbildningen kan ordnas i gymnasie- eller grundskolelokaler eller tvärtom.

Planerade ändringar i bestämmelserna (remissversion)

- Tillämpningen av övergångsbestämmelserna preciseras
 - om tillstånd för VALMA-utbildning och för påbyggnadsundervisning, tillämpas övergångsbestämmelsen för VALMA-tillståndet
- Kommunens rätt att anordna preciseras
- Kommunen kan ordna frivilligt
 - om inte tillstånd för anordnande av gymnasieutbildning eller yrkesutbildning
 - om inte bestående behov av anordnande i kommunens område -> även om kommunen har tillstånd för anordnande av gymnasie-/yrkesutbildning

Tilläggsinformation finns här

Lag om utbildning som handleder för
examensutbildning (1215/2020)

<https://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2020/20201215>

Regeringens proposition RP 173/2020 rd

https://www.eduskunta.fi/FI/vaski/KasittelytiedotValtiopaivaasia/Sivut/HE_173+2020.aspx

UKM:s webbplats

<https://minedu.fi/sv/utvidgningen-av-laroplikten>

Frågor och svar om läroplikten

<https://minedu.fi/sv/fragor-och-svar-om-laroplikten>

